

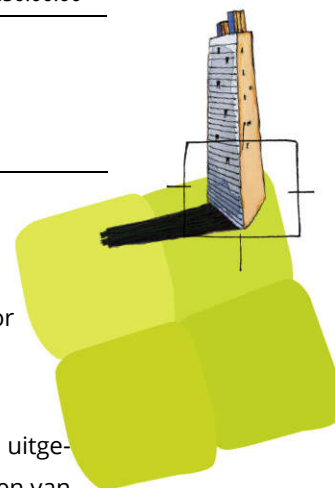
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Rubenslaan 17 te Bilthoven

projectnummer: 024.50.50.00.00

Van: H. Kloen
Onderwerp: Ecologische inventarisatie
Datum: 23-05-2019

KADER

Voor de locatie aan de Rubenslaan 17 te Bilthoven, wordt een wijzigingsplan opgesteld voor de realisatie van twee nieuwe woningen.

Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel van deze inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek ten aanzien van beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Hiertoe is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs en is de Nationale Database Flora en Fauna geraadpleegd. Het bezoek heeft plaats gevonden op 4 maart 2019. De weersomstandigheden waren half bewolkt, droog, harde wind en 9° Celsius. Dit rapport geeft de bevindingen en conclusies weer.

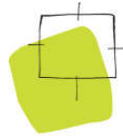
PLANGEBIED

Het plangebied betreft een perceel aan de Rubenslaan, aan de westrand van de bebouwde kom van Bilthoven. In het plangebied bevindt zich een woning met een vrijstaande garage, met daaromheen een tuin met vooral langs de randen van het plangebied en in het westelijke deel achter de woning veel bomen. In de noordwesthoek ligt tevens een voormalige tennisbaan met verharding van gravel. De huidige woning en garage zijn opgetrokken uit gevels van bakstenen. De bebouwing heeft geschilderde zadeldaken met dakpannen en enkele dakkapellen. Daarnaast zijn twee kleine houten tuinschuurtjes aanwezig.

Aan de achterzijde direct naast de woning bevindt zich een tuinvijver met stenen muurtjes. Er zitten gaten in deze muurtjes waardoor er slechts een dun laagje water van enkele centimeters diep in blijft staan. Er is verder geen open water aanwezig in het plangebied.

De tuin bestaat uit gazon en borders met sierplanten en struiken vlak rond het huis, en verder naar de randen zijn tot 20 meter hoge bomen aanwezig. Aan de zijanten van de woning zijn recent enkele

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

le dode bomen geveld en struiken met droogteschade teruggezet. Tevens is een keientuin, wat tuin-afval en oude gravel van de tennisbaan verwijderd.

Aan de noord- en zuidzijde grenst het plangebied aan woningen met beboste tuinen, aan de oostzijde ligt de straat met daarlangs eveneens woningen in boomrijke tuinen. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een natuurgebied met bos.

Het plan voorziet in de bouw van twee nieuwe woningen en aanleg van een nieuwe inrit. Voor de ontwikkeling wordt de huidige bebouwing gesloopt en wordt grond vergraven. De beoogde bouwlocatie was ten tijde van het veldbezoek al vrijgemaakt van bomen en hoger opgaande struiken.

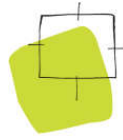

Figuur 1. Impressie van het plangebied (foto's 4 maart 2019)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 04-03-2019 14:05:40) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde planten- en diersoorten bekend zijn. Het betreft vaatplanten, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen, zoogdieren en ongewervelden. Indien van toepassing worden relevante soorten in de onderstaande tekst besproken.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied mogelijk natuurwaarde heeft, vooral in de houtige beplanting, die aan de westzijde een geleidelijke overgang naar het achterliggende natuurgebied vormt. De bomen zijn tot circa 20 meter hoog en betreffen voornamelijk grove den, douglas-spar, fijnspar, beuk en robinia. Er is wat ondergroei van uitheemse stuiken zoals mahonia, buxus en laurierkers. In het gazon groeien naast grassen ook kruiden zoals madelief, speenkruid, paarse dove-netel en kluwenhoornbloem. Dit zijn algemene planten van voedselrijke grond.

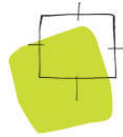
Uit de omgeving is het voorkomen van de beschermde plantensoort dennenorchis bekend (quickscanhulp.nl). Deze soort van oude naaldbossen is niet aangetroffen en niet te verwachten gezien het intensieve tuinonderhoud. Er zijn geen andere beschermde plantensoorten bekend uit de naaste omgeving, en deze zijn ook niet te verwachten gezien de inrichting van het plangebied.

Vogels

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vogels met jaarrond beschermde nesten bekend zoals huismus, gierzwaluw en enkele soorten roofvogels en uilen (Quickscanhulp.nl). Tijdens het veldbezoek zijn de bomen en bebouwing geïnspecteerd op potentiële nest- of verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten. Hierbij zijn geen nesten of nestplaatsen in het plangebied aangetroffen die geschikt zijn voor deze soorten. In de bebouwing zijn op slechts enkele plaatsen kleine openingen aanwezig, de dakranden zijn grotendeels vogeldicht afgesloten. Huismussen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De daken van de bebouwing zijn weinig geschikt voor huismus omdat er weinig toegangsmogelijkheden zijn onder de pannen, die

² De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

bovendien moeilijk te bereiken zijn voor huismus omdat dakgoten ontbreken. Dit gecombineerd met het feit dat tijdens het veldbezoek geen huismus is waargenomen (in gunstige periode van het jaar, bij gunstige weersomstandigheden) maakt dat aanwezigheid van huismusnesten kan worden uitgesloten. Voor gierzwaluw is de woning niet geschikt als nestplaats vanwege de beboste omgeving direct rond de woning. In de bomen zijn geen nesten van roofvogels of uilen aangetroffen.

Het plangebied is weinig geschikt als foerageergebied voor de meeste soorten met jaarrond beschermde nesten vanwege de dichte beplanting. Alleen havik, sperwer en ransuil zijn te verwachten. Het plangebied kan slechts een zeer klein deel van hun foerageergebied uitmaken.

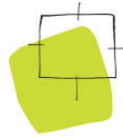
In het plangebied zijn enkele algemene soorten te verwachten zoals merel, vink, koolmees en roodborst, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. In de houtige beplanting van het plangebied kunnen deze soorten broeden, en ook in de tuin foerageren.

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verscheidene soorten vleermuizen bekend, zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en laatvlieger (Quickscanhulp.nl). In de woning en garage zijn langs de onderranden van de daken, onderaan de noklijnen van de dakschilden en bij het daklood bij enkele dakkapellen openingen aanwezig die mogelijk toegang bieden tot verblijfplaatsen voor vleermuizen. Ook achter de luiken van de woning kunnen vleermuizen verblijfplaatsen hebben. Tevens zijn spechtenholtes aangetroffen in twee grove dennen aan de westzijde van de woning waarin vleermuizen verblijfplaats kunnen hebben. De locatie van deze bomen is aangegeven in figuur 2.

Figuur 2. Locatie van twee grove dennen met boomholtes (letter H), mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen

De overige bomen, waaronder een grove den dichtbij de noordrand van de bouwlocatie, bevatten geen holtes of spleten. De houten tuinhuisjes zijn niet toegankelijk voor vleermuizen.

Het plangebied is verder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De groenstructuren maken geen onderdeel uit van een doorlopende opgaande structuur en vormen zodoende geen potentiële (onmisbare) vliegroute voor vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn zeventien soorten beschermde grondgebonden zoogdieren bekend in de nabije omgeving (Quickscanhulp.nl, 0-1 kilometer). Veertien daarvan zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de verbodsartikelen van de Wnb in de provincie Utrecht.

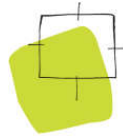
In het plangebied kunnen enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals egel, bosmuis en rosse woelmuis voorkomen. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Niet-vrijgestelde (en dus beschermde) grondgebonden zoogdiersoorten (zoals de op Quickscanhulp.nl betreffen boommarter, das en eekhoorn, en op 1-5 kilometer afstand tevens steenmarter.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen zoals uitwerpselen, voedselresten of prooiresten aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soorten. Ook zijn geen nesten of holten in bomen aangetroffen die door boommarter kunnen worden gebruikt, en geen geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter aangetroffen. Er zijn geen nesten of sporen van eekhoorn aangetroffen, hoewel het gebied wel zeer geschikt lijkt als leefgebied voor deze soort.

Voor das is het plangebied niet toegankelijk doordat het gebied door een hek omgeven is. Voor boommarter is het gebied eventueel geschikt als foerageergebied, maar dan vooral de westrand verder van de bebouwing vandaan. Ook voor steenmarter is het plangebied geschikt. Voor al deze soorten is in de omgeving in ruime mate foerageergebied aanwezig.

Overige beschermde diersoorten

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van zeven soorten amfibieën (Quickscanhulp.nl). Dit betreft algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad, waarvoor in de provincie Utrecht een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. Voortplantingswater voor amfibieën ontbreekt in het plangebied. Het aanwezige vijvertje bevat te weinig water hiervoor en bestaat bovendien uit een betonnen bak met verticale wanden. Het plangebied vormt wel geschikt landbiotoop voor deze vrijgestelde amfibiesoorten. Niet-vrijgestelde soorten betreffen alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker. In het aangrenzende natuurgebied ligt op een afstand van ruim 100 meter een grote vijver die mogelijk wel geschikt is. Mogelijk bevinden zich in tuinen nabij het plangebied ook nog tuinvijvers die wel geschikt zijn voor alpenwatersalamander en kamsalamander.

Voor poelkikker is het plangebied hooguit geschikt als overwinteringsgebied, niet als landbiotoop. De houtige beplanting en opgeslagen materialen in het plangebied zijn wel geschikt als landbiotoop voor alpenwatersalamander en kamsalamander.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van drie soorten reptielen die alle beschermd zijn (Quickscanhulp.nl). Dit betreft ringslang, hazelworm en levendbarende hagedis. Levendbarende hagedis is aangewezen op heidegebieden en structuurrijke ruigtes. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor deze soort. Voor ringslang is het plangebied niet geschikt vanwege afwezigheid van broeihopen en ruigte. Voor hazelworm zijn de houtige beplantingen in het plangebied mogelijk geschikt als leefgebied en overwinteringsplaats, zij het van lagere kwaliteit dan het aangrenzende natuurgebied.

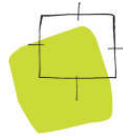
Beschermden soorten uit de soortgroep vissen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. De op Quickscanhulp.nl vermelde waarnemingen van de ongewervelden gevlekte witsnuitlibel en kommavinder zijn naar verwachting afkomstig uit heideterreinen met water en bloemrijke begroeiing in natuurterreinen in de omgeving.

TOETSING

Er zijn geen nesten aangetroffen die geschikt zijn als broedplaats voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Mogelijk gebruiken sommige van de beschermde soorten vogels het plangebied als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied, en de meest geschikte delen, namelijk de houtige beplanting in de randen en de westelijke helft van het plangebied (zie figuur 3) blijven grotendeels behouden. Er treden geen negatieve effecten op ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

Door de sloop van de bebouwing gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Een negatief effect ten aanzien van vleermuizen als gevolg van de sloop is niet uitgesloten. Om na te gaan of verblijfplaatsen daadwerkelijk aanwezig zijn, is nader onderzoek nodig. Indien ook de twee dennen met holten verwijderd moeten worden, dienen ook deze in het onderzoek te worden opgenomen. Op basis van het onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Mogelijk gebruiken vleermuizen het plangebied als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied en blijft vrijwel geheel geschikt als foerageergebied, mits de verlichting rond de nieuwe bebouwing wordt rekening gehouden met vleermuizen. Dit kan door inzet van gerichte armaturen en gebruik van bewegingssensoren. Negatieve effecten of foerageergebied zijn daarmee uitgesloten.

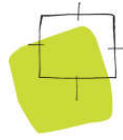

Figuur 3. Locatie van de te behouden opgaande beplanting aan de westzijde van het plangebied (rode omlijning) en locatie (gele omlijning) waar opgeslagen materialen moeten worden verwijderd en de vegetatie kort moet worden gemaaid in de actieve periode van reptielen en amfibieën (april tot oktober), waarna een amfibieënscherm om de bouwplaats kan worden aangebracht (Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Er treden geen negatieve effecten op ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde niet-vrijgestelde zoogdiersoorten. Mogelijk gebruiken sommige van de beschermde soorten zoogdieren, namelijk eekhoorn, boom- en steenmarter, het plangebied als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied, en de meest geschikte delen, namelijk de houtige beplanting in de randen en de westelijke helft van het plangebied (zie figuur 3) blijven grotendeels behouden. Een negatief effect op foerageergebied van deze soorten is verwaarloosbaar klein.

Mogelijk is de houtige beplanting in het plangebied leefgebied voor enkele beschermde soorten reptielen (hazelworm), en landbiotoop voor enkele beschermde soorten amfibieën (alpenwatersalamander en kamsalamander). Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel leefgebied, en de meest geschikte delen, namelijk de houtige beplanting in de randen en de westelijke helft van het plangebied (zie figuur 3), blijven grotendeels behouden.

Op de bouwvlakken ontbreekt deze beplanting, maar incidenteel zouden enkele exemplaren hier kunnen komen voedsel zoeken of (alleen hazelworm) komen zonnen, of een schuilplaats vinden onder opgeslagen materialen. Negatieve effecten ten aanzien van deze soorten op de bouwlocatie wor-

den voorkomen door in de actieve periode van deze dieren (april tot oktober) op de bouwlocatie de begroeiing zeer kort te maaien en te snoeien, en door opgeslagen materialen te verwijderen (zie figuur 3). Op deze manier wordt deze plek onaantrekkelijk gemaakt voor deze (en andere algemenere) amfibieën en voor reptielen. Ze verlaten de bouwlocatie en een week later kan een amfibieënscherm worden geplaatst om te voorkomen dat ze hier opnieuw naartoe komen. Op deze wijze zijn negatieve effecten op essentieel leefgebied voor reptielen en amfibieën niet te verwachten.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels (andere dan de jaarrond beschermde) in het plangebied en de directe omgeving worden vernietigd of verstoord. Dit is bij wet verboden. Vernietiging en verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Utrecht. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb. De hierboven beschreven maatregel voor beschermde reptielen en amfibieën beperken het risico van een nadelig effect op algemenere soorten vrijwel volledig.

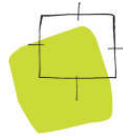
Ten aanzien van andere dan de genoemde beschermde soorten treden geen negatieve effecten op.

Gebiedsbescherming

Voor het onderhavige plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en planen met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

PROVINCIAAL RUIMTELIJK NATUURBELEID

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is uitgewerkt in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 en de Provinciale Ruimtelijk Verordening, Provincie Utrecht 2013 (herijking 2016). In het NNN staat natuur voorop en ontwikkelingen zijn daarom alleen onder strikte voorwaarden toegestaan. Nieuwe ontwikkelingen in het NNN mogen per saldo niet leiden tot significante aantasting van het NNN, tenzij er een groot openbaar belang is én alternatieven ontbreken ('Nee, tenzij'-regime).

Natuur buiten het NNN

Naast het NNN wijst de provincie Utrecht ook landbouwgronden aan als Groene Contour. Gronden die zijn aangewezen als Groene Contour wil de provincie Utrecht omvormen tot natuurgebied om daarmee het NNN te versterken. Na realisatie wordt de nieuwe natuur opgenomen als onderdeel van het NNN.

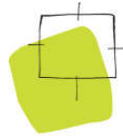
INVENTARISATIE

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als in het kader van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermd gebied. Op circa 7 kilometer ten westen van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Aan de westrand grenst het plangebied direct aan gronden die zijn aangewezen als NNN. Er liggen geen gronden aangeduid als Groene Contour in de omgeving van het plangebied.

TOETSING

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden en de aard van de ontwikkelingen, kunnen negatieve effecten op in het kader van Wnb beschermde gebieden op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied grenst aan NNN, maar de enige verandering die ten gevolge van het plan optreedt betreft de vervanging van één woning door twee woningen. De houtige beplanting die de overgang vormt tussen de bouwlocatie en het NNN blijft gehandhaafd, waardoor verstoring tijdens de bouw ook verwaarloosbaar is. Gezien de aard van de ontwikkelingen, kunnen negatieve effecten op in het kader van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde gebieden op voorhand worden uitgesloten.

Conclusie

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een nader onderzoek naar vleermuizen nodig is om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing vast te stellen, en ook in de twee op de kaart aangegeven bomen met holtes, indien die geveld moeten worden. Aan de hand van het nader onderzoek kan bepaald worden of het aanvragen van een ontheffing op de Wnb nodig is. Voor andere dan bovengenoemde beschermde soorten is een voldoende beeld ontstaan van de aanwezige natuurwaarden.

Wel dienen de volgende maatregelen te worden toegepast:

- Negatief effect ten aanzien van amfibieën en reptielen wordt voorkomen door de houtige randen in stand te houden en door in de actieve periode van deze dieren (april tot oktober) op de bouwlocatie de begroeiing zeer kort te maaien en te snoeien, en opgeslagen materialen te verwijderen. Op deze manier wordt deze plek onaantrekkelijk gemaakt voor deze (en andere algemenere) amfibieën en voor reptielen. Ze verlaten de bouwlocatie en een week later kan een amfibieënscherm worden geplaatst om te voorkomen dat ze hier opnieuw naartoe komen.
- Negatieve effecten of foerageergebied van vleermuizen dient te worden voorkomen door bij de verlichting rond de nieuwe bebouwing wordt rekening gehouden met vleermuizen. Dit kan door inzet van gerichte armaturen en gebruik van bewegingssensoren.

Daarnaast moet bij de planning van de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden en in het kader van het provinciaal ruimtelijk beleid beschermde natuurgebieden treden niet op. Het plan is op het punt van gebiedenbeleid niet in strijd met de Wnb. Ook is het plan op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Ruimtelijk Verordening (Provincie Utrecht 2013, herijking 2016).